

מרובה פרק שביעי בבא קמא

סו.

עין משפט נר מצוה

לח א מיי פ"א מהל'
גניבה הלי"ג ופ"ב
מהל' גזילה ואכילה הל' י
סמג עשין ע"ג ע"ג טושי"ע
ח"מ ס"י טושי"ג ס"א וס"י
שם פ"ה:
ל"ב ב מיי פ"ו מהל'
מקואות ו' סמג
עשין רמח טושי"ע י"ד ס"י
לא סע"י ל' וסע"י לו: ונד'
אלפס ז"ב פ"ד דף ק"ז
ובשנות פ"ב ד' ר"ל"ח
ב ג מיי שם פ"ד הל' ז
סמג שם:
בא ד מיי פ"ד מהל'
מזומות ה' ה':
בב ה מיי פ"ו מהל'
גולה הל' ג סמג
עשין ע"ג:

(א) ס"א ושיני השם מילתא
היא והי וכו' מהר"ש וכן
הנה ה"ר"ג מושי"ג שנהל'
ט ז"ב סה: ומספתא
סו"א: ד' לקמן ק"ד.
(ב) מספתא מזומות פ"א:
(ג) לקמן ק"ד. (לעיל טו.
ושי"ג ו' לקמן ק"ד: ג' ו'
ש"ל כן נכחו רחמנא
והשיב את גזילו והשיב את
הגולה אשר גזל ז"ל
(ד) לקמן ד"ל: (ט) מזומה
, ו' סוכה ל' ג' ו' מספתא
לקמן ק"ד: ד"ה גזל,
(ו) ז"ל תקיפה ו' ומיהו
אם היה קני לו קודם
ההקדש לא היו משעב מנה
הנאה בעצמה כדמוכח כו'
כן הגי' מהר"ש וכן הוא
במו"מ גיטין.

רבינו הגאון

ופריך רב יוסף שאני
מריש ואף על גב שבבבא
בבבא הוא בתוך ג' וכו'
נקרא לא נשתנה שמו,
דתיא צלעות הבית אלו
המלטוסין, והעובין אלו
המרישות, הנה בתוך
הבניין עצמו נקראו
המרישות. ר' יודא אמר שניני
החוזר לברייתו בשניני
השם לאו שמה שניני.
ואין הלכה כמותו, דבעני
למימר הגזול צמר וטואו
ואף על פי שהוא חוזר
לברייתו קנאו. ואשקינן,
והוי צינור דמעיקרא נקרא
קצתא, חתיכה של עץ
והשתא צינור, דתיא
צינור שחקקו ולבסוף
קבעו פסול וכו'. ואו
אמרת שניני השם מילתא
כי קבעו ולבסוף חקקו
נמי כיון שנחקק נקרא
צינור והצינור כולו אמאי
לא פסיל. ופרקינן, שאני
שאיבה דמורבנן היא
ולפיכך חקקו שלא תפסול
המקרה בעניין הוא את
המקרה. וזו הלכה בתלמוד
המוכר את הבית מכר
את הדלת. ושנינו בתמורה
פרק ראשון אין מים
שואבין פוסלין את המקרה
אלא לפי חשבון, ואמרינן
בבבבא ג' שיש בו כ"א
סאה ג' משמים ממלא
בכתף י"ט סאה ופתוחה
לבקוה והן טהורין.
שהשיבה מטהרת ברכייה
דבמחשבה. מכלל דרבנן
רבייה ובהמשכה לא.
אלא הכי דכי אתא רב
דימי אמר ר' יוחנן שאיבה
אלא כפי חשבון, והתורה
ואשקינן, או הכי משום
והיקלו הוא אפילו חקקו
ולבסוף קבעו לא לפסול.
ופריקין, התם כיון שנקרא
עליו שם, כלי נקרא והוא
שם צינור, קודם שיבקענו,
החמירו עליו. ומתבין מן
הגנב וכן הגזול, ומפריקין,
התם נמי איכא שינוי השם.
איכא דאמרי, ר' רב
חסדא מנין לשינוי השם
שינוי קונה, שני והשיב
את הגזלה מכל מקום.
והא כתיב אשר גזל, והוא
מביעי לי, על גזל שלו
מוסיף חומש ולא על גזל
אביו. וקיימא לן דשינוי
השם קונה. והא דאמי
עולא אפילו אחר ייאוש
לא קאני, הא אשכחן
עולא דאמי בבבבבא
מחלוקת בסתם אבל בידוע
דברי הכל יאוש קנה.

לעשות הזים והעושים. קרא כתיב גבי צית עולמיים: **המלטוים.** המלטו כדלמרינן בהשופטין (ב"ב דף טו) שנותנים נקרים סביב פתחי חלונות ופתחין וצמקוס חורי קיבוע הקורות: **אלו המרישות.** אלמלא בטר הכי קרי להו נמי מרישות: ר' יודא אמר. מריש היינו טעמא דלא מקניא בשינוי השם משום דחוזר לברייתו הוא אם יסתר הוא כשורא דמעיקרא * אבל צריכין מו לא מקרי משכח: **דמעיקרא קליטא.** שקודם שחקקו נקרא קליטא עך בעלמא: **ולבסוף קבעו.** והמשיך צו מיי גשמיים או מיי נהר למקוה פסלו משום מים שאובין: **קבעו ולבסוף חקקו.** לאו כלי הוא אלא ארעא סמיכתא היא: **שאיבה.** מה שמקוה נפסל בג' גזל מים שאובין מדרבנן הוא: **אנס.** חמסן דהיב דמי: **הקדישן הקדש.** ואסור ליהנות: **וסדומסין.** אסור לזרים. אלמלא קני ליה לגזילה בלאו: **על גזל אציו.** בהגזול (לקמן ד' קד): מפרש לה אפילו נשבע אציו לשקר אבל חקקו מתיב ליה קרא כדלמרינן התם: **אם גזילו.** וממילא אימעוט גזל אציו: ה"ג

הא לאו הכי הדר בעיניה אמר רב יוסף מריש שמו עליו דתניא יצלעות הבית אלו המלטוים והעובים אלו המרישות רבי יודא אמר שינוי החוזר לברייתו בשינוי השם לא הוי שינוי ושינוי השם שאינו חוזר לברייתו מי הוי שינוי והרי צינור דמעיקרא קציצתא והשתא צינורא ותניא: צינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה וצינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה ואי אמרת שינוי השם מילתא היא אפי' קבעו ולבסוף חקקו נמי ליפסל: שאני שאיבה דמורבנן היא אי הכי אפילו דרישא נמי התם איכא תורת כלי עליו בתלוש הכא אין תורת כלי עליו בתלוש מיתבי: הגנב והגזול והאנס הקדישין הקדש ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר אמרי התם איכא שינוי השם דמעיקרא מיבאל והשתא תרומה הקדש מעיקרא חולין

הא לאו הכי הדר בעיניה. וסתם מריש כיון שזנאו צבירה מתיישבים הצעלים ממנו ואל"ת דמשמע דלא מקשה אלא לרב יוסף דרצה כ"ש דקשה לרצה טפי לדדידה יאוש גרידא קני ולמאי דמשי דמריש שמו עליו אכתי תקשה לרצה דמהכא משמע דיאוש לא קנה ונראה לפרש דנלא יאוש איירי ולהכי פריך לרב יוסף א"ל שאלמא דשינוי השם לא כלום הוא שפיר אלא אי אמרת דשינוי השם קטן עס יאוש קני א"כ שינוי השם גדול כי האי דמריש יש לו לקנותו בפני עצמו וכן משמע לעיל דשינוי השם חשוב גרידא קני דפריך גבי גנב טלה ונעשה א"ל ונקנייה בשינוי השם דהוי שינוי השם חשוב ועוד יש לומר דכלל מקום הוי שינוי השם גרידא קני לרב יוסף בלא יאוש ולכן יש להעיל לו בזמריש בלא יאוש דמה שזריך יאוש בעורות לאו משום קנין דקנין הוי משום שינוי השם למודיה והיאוש אין זריך אלא כדי שיועיל מחשבת יחודו לשיייה אציון דאם לאו היאוש אין כחן שינוי השם וכן שזקש וכן בעינינו שיש לו להעיל בפני עצמו וכן גבי טלה ונעשה א"ל דלמרי' לעיל ונקנייה בשינוי השם: **צינור** שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה. כשם לו לצננן מד' רוחותיו איירי ששם הוא פרוך אפי' מרוח אחד לא היה פוסל המקוה כדמוכח במסכת מקואות (פ"ד מ"ד) דדוקא טבלא שיש לה לצננן פוסל

תורה אור השלם

1. והלוינים אשמות והמרים מופז ומפז אל תפתח האדום וצלעות הבית והעובים: יחולקו אל כו
2. והיה פי חקטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקד איתו או את האבדה אשר מצא: ויקרא ה כב
3. ואמרתם הנה מתקלף והפתחם אותו אמר: וצבאות וצבאות גזול ואת הפסות ואת החולה והבאתם את הפתחה הארצה אותה מידכם אמר: מלאכי א יג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעיקרא חולין וכו' מורא דלדונן. ז"ב לקמן דף ע"ו ע"א: (ב) ד"ה אמר וכו' ולא היה קנין לו קודם פסליה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ר"ו אמר וכו' אבל אביון. ע"י סוכה דף ל' ע"ב תוס' ד"ה ונקנייה:

מוסף רש"י

צינור. של עץ או של אבן עשוי כמין סילון וירדון ממנו מים למקוה (רשב"ם ב"ב סה). שהחקקו ולבסוף קבעו. פוסל את המקוה. דמיט שאובין פוסלין אותו, וקנין קודם מורכב עליו קודם שקבעו לא מיתבן מו שם נלי מיהא ומשוי להו שאובין למס עמכו (סו). ולבסוף חקקו. הכי הוא כעשה מרין בקרקע (סו). מה פסח דלית ליה תקנתא ככלל. לאחר זמן להקרינן, שהי מוס קבוע עולמית הוא (סוכה ל').